

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Schronisku dla Osób Bezdomnych
w Przytulisku im. Jana Pawła II w Kielcach przy ul. Siennej 5

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. Jana Pawła II ul. Sienna 5, 25-725 Kielce, tel. 41 366-07-34, jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, ośrodkiem wsparcia (art. 51 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej) pobytu całodziennego o zasięgu ponadlokalnym, realizującą zadanie własne gminy z zakresu pomocy społecznej – udzielanie schronienia (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy).

Podmiotem prowadzącym jest Fundacja Gospodarcza im. Brata Alberta z siedzibą w Kielcach przy ul. Siennej 5. Na dzień kontroli Prezesem Fundacji jest Pan Marian Jaworski, a Kierownikiem Schroniska – Pan Dariusz Hajduk.

Schronisko posługuje się numerami REGON i NIP Fundacji: REGON 290524103 i NIP 657-038-71-40.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numery i daty upoważnienia do kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 873/2019 z dnia 31 października 2019 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego i Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Janinę Mikołajczyk.
2. Katarzyna Wach – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 872/2019 z dnia 31 października 2019 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Janinę Mikołajczyk;

Kontrola została wpisana do *Księżki kontroli* pod pozycją 10/2019.

III. Data rozpoczęcia kontroli i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 4 i 5 listopada 2019 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U z 2018 r. poz. 896) i rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

Kontrola jakości usług oraz kwalifikacji zatrudnionej kadry – zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)

Zakres czynności kontrolnych:

1. Sprawy organizacyjne (w tym m.in.: umowy z gminami, warunki lokalowe).
2. Zgodność zatrudnienia pracowników ze standardami określonymi w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni poprzez analizę akt osobowych:
 - a) kwalifikacje kierownika placówki – art. 122 ust. 1 ustawy;
 - b) kwalifikacje pracownika socjalnego – art. 116 i 156 ustawy;
 - c) kwalifikacje opiekuna – art. 48a ust. 2g;
 - d) spełnienie standardu zatrudnienia opiekuna i pracownika socjalnego w stosunku do liczby osób przebywających w placówce – załącznik nr 2 rozporządzenia.
3. Ocena spełnienia standardów świadczonych usług (załącznik nr 2 rozporządzenia):
 - a) okres świadczenia usług;
 - b) forma świadczonej usługi;
 - c) zakres usług.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Ad 1. Sprawy organizacyjne (w tym m.in.: umowy z gminami, warunki lokalowe)

Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. Jana Pawła II przy ul. Siennej 5 w Kielcach działa od 1 maja 2001 roku. Fundacja już od 1996 roku w budynku przy ul. Siennej 5 organizowała różne placówki dla osób bezdomnych: stołówkę dla ubogich, noclegownię, świetlicę dziennego pobytu, punkt konsultacyjny ds. uzależnień (zał. 1 – Ustalenia dotyczące kwalifikacji pracowników i świadczonych usług przez schronisko dla osób bezdomnych).

Schronisko działa w oparciu o:

1. Statut Fundacji zatwierdzony uchwałą Rady Fundacji Nr 7/2011 z dnia 15.05.2011 roku.
2. Regulamin organizacyjny Schroniska zatwierdzony przez Prezesa Fundacji w lipcu 2015 roku (zał. 2 – kopia Regulaminu).

Przepisy o pomocy społecznej, dotyczące placówek dla osób bezdomnych, odnoszą się do placówek wchodzących w system pomocy społecznej, czyli finansowanych ze środków publicznych, tj.: 1) prowadzonych przez gminy, 2) prowadzonych przez organizacje pozarządowe na zlecenie gmin lub 3) prowadzonych przez organizacje pozarządowe, z którymi gminy zawarły umowę z zastosowaniem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych (art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej).

Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. Jana Pawła II jest ośrodkiem wsparcia w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej i wchodzi w system pomocy społecznej, ponieważ jest finansowane ze środków publicznych. W dniach kontroli Fundacja posiadała umowę zlecającą realizację zadania publicznego (z Gminą Kielce Umowa Nr 526/26/2018 z dnia 12 stycznia 2018 roku) oraz umowy o świadczenie usług z 15 gminami województwa świętokrzyskiego (Włoszczowa, Chmielnik, Wodzisław, Zagnańsk, Działoszyce, Miedziana Góra, Waśniów, Oksa, Fałków, Radoszyce, Staszów, Bałtów, Oleśnica, Sitkówka-Nowiny, Skalbierz). Z jedną gminą zostało podpisane porozumienie o współpracy, którego przepisy ustawy o pomocy społecznej nie przewidują. Kierownik Schroniska został poinformowany, że w trakcie zawierania umów z gminami należy stosować tryby wymienione w ustawie.

Schronisko jest przeznaczone dla 80 osób, które zostały dotknięte problemem bezdomności. W dniach kontroli w placówce przebywało 44 mężczyzn. Schronisko prowadzi ewidencję mieszkańców oraz listy obecności.

Schronisko mieści się w wolnostojącym, 2-kondygnacyjnym budynku, będącym własnością Fundacji (zał. 3 – Protokół oględzin). Zajmuje następujące pomieszczenia:

- parter: część biurowa z 2 pomieszczeniami (kierownik, księgowa, członkowie Fundacji), recepcja pełniąca funkcję pokoju spotkań z pracownikiem socjalnym, magazyn żywności, magazyn-piwnica; pokój socjalny, toaleta dla personelu, kuchnia z zapleczem kuchennym, jadalnia pełniąca funkcję świetlicy, toaleta, magazyn środków chemicznych; w osobnym korytarzu: pralnia z pralnicami przemysłowymi i magazyn pościeli, magazyn odzieży, biblioteka;
- piętro: 21 pokoi dla mieszkańców, pralnia rzeczy osobistych z 3 pralkami i wirówką, 2 łazienki z prysznicami, świetlica, kaplica, dyżurka dla opiekuna w porze nocnej.

Ad 2. Zgodność zatrudnienia pracowników ze standardami określonymi w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni poprzez analizę akt osobowych.

a) kwalifikacje kierownika placówki – art. 122 ust. 1 ustawy

Kierownikiem placówki od 1 września 2004 roku jest Pan Dariusz Hajduk. W styczniu 2018 roku uzyskał specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Spełniony jest zatem wymóg art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej posiadania przez Kierownika schroniska co najmniej 3-letniego stażu pracy w pomocy społecznej oraz ukończenia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

b) kwalifikacje pracownika socjalnego – art. 116 i 156 ustawy

W Schronisku zatrudnionych jest dwóch pracowników socjalnych, których kwalifikacje są zgodne z wymaganiami ustawy.

c) kwalifikacje opiekuna – art. 48a ust. 2g

W dniach kontroli w placówce zatrudnionych było 7 osób: kierownik, 3 opiekunów, 1 asystent opiekuna, 2 pracowników socjalnych (umowy zlecenia). Jeden opiekun posiada wykształcenie wyższe, a dwóch opiekunów – średnie. Asystent opiekuna posiada wykształcenie zawodowe. Wszyscy pracownicy ukończyli szkolenie z zakresu pierwszej pomocy. Opiekunowie legitymują się wymaganym wykształceniem.

d) spełnienie standardu zatrudnienia opiekuna i pracownika socjalnego w stosunku do liczby osób przebywających w placówce – załącznik nr 2 rozporządzenia

Z przedstawionych planów pracy wynika, że standard zatrudnienia opiekunów i pracowników socjalnych jest częściowo spełniony. W Schronisku zatrudnionych jest

2 pracowników socjalnych na nie więcej niż 50 osób przebywających w placówce, co jest zgodne z rozporządzeniem. W ciągu dnia opiekę zapewnia co najmniej jeden opiekun, co również jest zgodne z rozporządzeniem. Natomiast część dyżurów w porze nocnej pełni asystent opiekuna, który nie ma wykształcenia średniego, zatem nie powinien samodzielnie wykonywać pracy opiekuna w porze nocnej.

Ad 3. Ocena spełnienia standardów świadczonych usług (załącznik nr 2 rozporządzenia)

a) okres świadczenia usług:

Schronisko świadczy usługi przez cały rok, przez 7 dni w tygodniu.

b) forma świadczonej usługi:

W placówce można przebywać całodobowo. Budynek jest ogrzewany nowoczesnym kotłem węglowym, zaopatrującym pomieszczenia w ciepłą wodę użytkową oraz do centralnego ogrzewania, z możliwością automatycznego regulowania temperatury wody oraz szybkością spalania. Wszystkie pokoje mieszkalne zaopatrzone są w kaloryfery z termostatami do regulowania temperatury.

c) zakres usług:

a. umożliwienie spożycia posiłku oraz udostępnienie pomieszczenia kuchennego umożliwiającego samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju:

Mieszkańcy mają zapewnione pełne wyżywienie: śniadania o godzinie 8:00, obiady o 13:00 oraz kolację o godzinie 18:30. Kuchnia jest pod kontrolą Sanepidu, wdrożony został system HACCP. Kuchnia na bieżąco jest zaopatrywana w niezbędne produkty żywnościowe. Pomieszczeniem przeznaczonym do spożywania posiłków jest duża jadalnia na parterze Schroniska. Mieszkańcy mają możliwość sporządzania indywidulanego posiłku, kawy lub herbaty. W godzinach nocnych wrzątek jest dostępny w pokoju opiekuna. Kierownik Schroniska poinformował, że planuje przygotowanie pomieszczenia, w którym mieszkańcy będą mogli samodzielnie sporządzać posiłki i napoje.

b. umożliwienie skorzystania z prysznica, wymiany odzieży, a także umożliwienie prania i suszenia odzieży:

Placówka zapewnia dostęp do łazienek, które zaopatrzone są w kabiny prysznicowe. Budynek dysponuje 2 pralniami. Pralnia na parterze budynku wyposażona jest w 2 pralnice przemysłowe i maglownicę i służy do prania pościeli, koców oraz innych materiałów wielkogabarytowych. Pralnia obsługiwana jest przez pracownika Schroniska. Przy pralni znajduje się magazyn pościeli oraz suszarnia. Na piętrze budynku znajduje się pralnia przeznaczona na osobiste rzeczy mieszkańców, wyposażona w 3 pralki i wirówkę. Budynek

Schroniska dysponuje magazynem odzieży, posiadającym szeroki asortyment ubrań każdego rodzaju, przeznaczonej na wymianę dla mieszkańców Schroniska. Odzież nienadająca się do ponownego użytku jest utylizowana, natomiast pozostała odzież poddawana praniu przez jej właściciela pod nadzorem personelu.

c. umożliwienie dezynfekcji i dezynsekcji odzieży, w przypadku braku możliwości jej wymiany:

Budynek Schroniska dysponuje magazynem odzieży, brak jest możliwości jej dezynfekcji. Ośrodek dysponuje pomieszczeniem na środki czystości, z którego wydawane są zarówno środki na potrzeby osobiste mieszkańców, jak i dla utrzymania czystości całego budynku. Każdy z mieszkańców jest zaopatrywany na początku każdego miesiąca w podstawowe środki czystości: mydła, szampony, papier toaletowy, proszki do prania oraz czystą pościel.

d. zapewnienie informacji o dostępnych formach pomocy, a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu:

Mieszkańcy Schroniska mają zapewnioną informację o dostępnych formach pomocy. Pracownicy informują mieszkańców o przysługujących im świadczeniach pieniężnych, dostępnej pomocy żywnościowej, terapeutycznej, możliwości podjęcia zatrudnienia lub prac interwencyjnych. Umożliwiono osobom reprezentującym podmioty zewnętrzne próbę naboru spośród podopiecznych Schroniska do pracy lub projektów. W razie konieczności organizowano pomoc medyczną dla mieszkańców: zamawiano wizyty domowe, pracownicy Schroniska niejednokrotnie towarzyszyli mieszkańcom przy wizycie lekarskiej, pomagali w załatwieniu skierowań do specjalistów. W pomieszczeniach budynku wywieszano plakaty informujące o dostępnych formach pomocy. Mieszkańcy otrzymywali od pracowników Schroniska pomoc w załatwieniu spraw urzędowych. Kilkanaście osób otrzymało pomoc w wypełnieniu wniosku do Wydziału Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Kielce o mieszkania socjalne. Kilka osób otrzymało pomoc w znalezieniu mieszkania do wynajęcia, ofert pracy. Mieszkańcy otrzymywali pomoc w pisaniu pism sądowych, dotyczących umorzeń alimentacyjnych czy ustalenia kapitału początkowego.

e. zapewnienie usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności:

Schronisko dysponuje własną biblioteką, z której systematycznie korzysta kilkunastu podopiecznych. Na świetlicy na piętrze budynku oraz na jadalni na parterze znajdują się odbiorniki telewizyjne, działa również radiowęzeł. W Schronisku znajduje się Kaplica

Domowa pw. Miłosierdzia Bożego. Mieszkańcy objęci są opieką duszpasterską księży Pallotynów z klasztoru na Karczówce. Z każdym z mieszkańców prowadzona jest praca socjalna, której charakter dostosowany jest indywidualnie do aktualnych potrzeb i sytuacji życiowej podopiecznego (inspektorzy skontrolowali zeszyty pracy socjalnej prowadzone przez pracowników socjalnych). Mieszkańcy są aktywizowani poprzez pracę w schronisku, dostosowaną do indywidualnych możliwości, biorąc pod uwagę wiek oraz stan zdrowia. Codziennie mieszkańcy innego pokoju są odpowiedzialni za utrzymanie czystości części wspólnych budynku: korytarzy, łazienek, toalet, klatek schodowych, świetlicy, jadalni. Niektórzy podopieczni uczeni są podstawowych czynności, takich jak utrzymanie higieny osobistej czy porządku w pokoju. W wyniku prowadzonej pracy nad aktywizacją osób bezdomnych 6 osób usamodzielniało się. Dwie osoby otrzymały miejsce w DPS. Pięć osób motywowano do uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej, 1 osoba wzięła w nich udział. Z 15 osobami prowadzono pracę nad odbudową więzi rodzinnych. Z 2 osobami prowadzono pracę terapeutyczną nad nieukończonym procesem żałoby. Mieszkańcy Schroniska kierowani byli do terapeuty i doradcy zawodowego. Monitorowano 15 osób do utrzymania abstynencji od alkoholu. W marcu 2019 r. zorganizowano dla mieszkańców Schroniska warsztaty "Finansowo silni i kulinarnie mocni" we współpracy z Kieleckim Bankiem Żywności.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli zespół kontrolny ustalił, że w Statucie Fundacji znajduje się zapis o wspieraniu i prowadzeniu placówek świadczących pomoc osobom będącym w kryzysie bezdomności.

Schronisko dla Osób Bezdomnych w Przytulisku im. Jana Pawła II jest ośrodkiem wsparcia w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej i wchodzi w system pomocy społecznej, ponieważ jest finansowane ze środków publicznych. Stwierdzono, że z jedną gminą zostało podpisane porozumienie o współpracy, którego przepisy ustawy o pomocy społecznej nie przewidują. Na podstawie art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej umowa powinna być zawarta w ramach konkursu ofert lub na zakup usług tymczasowego schronienia na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych.

W trakcie wizji lokalnej stwierdzono, że pomieszczenia są czyste, ale wymagają odświeżenia, a niektóre remontu.

Kierownik placówki posiada staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Wszyscy pracownicy ukończyli szkolenie z zakresu pierwszej pomocy. Opiekunowie legitymują się wymaganym wykształceniem. Standard zatrudnienia opiekunów i pracowników socjalnych jest częściowo spełniony. W Schronisku zatrudnionych jest 2 pracowników socjalnych na nie więcej niż 50 osób przebywających w placówce, co jest zgodne z rozporządzeniem. W ciągu dnia opiekę zapewnia co najmniej jeden opiekun, co również jest zgodne z rozporządzeniem. Natomiast część dyżurów w porze nocnej pełni asystent opiekuna, który nie ma wykształcenia średniego, zatem nie powinien samodzielnie wykonywać pracy opiekuna w porze nocnej.

Zespół kontrolny stwierdził, że Schronisko spełnia standard świadczonych usług: Schronisko świadczy usługi przez cały rok, przez 7 dni w tygodniu, całodobowo, mieszkańcy mają dostęp do kuchni, gdzie mają możliwość samodzielnego przygotowania posiłków. Schronisko dostarcza niezbędne produkty żywnościowe. Placówka zapewnia dostęp do łazienek, które zaopatrzone są w kabiny prysznicowe. Budynek dysponuje 2 pralniami: jedna wyposażona w 2 pralnice przemysłowe i maglownicę, a druga w 3 pralki używane do prania odzieży osobistej. W razie potrzeb można wymienić odzież, placówka posiada dobrze zaopatrzone magazyny pościeli i odzieży. Mieszkańcy są na bieżąco informowani o różnych formach pomocy udzielanej przez inne instytucje. W razie konieczności organizowano pomoc medyczną dla mieszkańców: zamawiano wizyty domowe, pracownicy Schroniska niejednokrotnie towarzyszyli mieszkańcom przy wizycie lekarskiej, pomagali w załatwieniu skierowań do specjalistów. Podczas pobytu w Schronisku osoby bezdomne mają możliwość otrzymania na bieżąco pomocy i wsparcia terapeutycznego ze strony pracowników. Ponadto placówka bierze udział w różnych projektach systemowych z zakresu włączenia społecznego osób bezdomnych.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację,
- informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Ustalenia dotyczące kwalifikacji pracowników i świadczonych usług przez schronisko dla osób bezdomnych
2. Kopia Regulaminu organizacyjnego Schroniska.
3. Protokół oględzin.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Magdalena Pracon

Ze strony kontrolowanej:

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Janina Minkiewicz
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Kielce, dnia 23 grudnia 2019 r.

Data i podpis

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Olbia Osobista
Kierownik Schroniska
dla Osób Bezdomnych
w Przytulisku im. J. Pawła II
inż. Dariusz Hajduk